

САВЕТ ЗА ШТАМПУ

Комисија за жалбе

Београд, Љубе Јовановића 9 ц

ПОДНОСИЛАЦ: Невладина организација „Praxis“ из Београда, ул. Алексе Ненадовића 7/III, матични број 17563327, коју заступа извршна директорка Иванка Костић

ЖАЛБА

Невладина организација „Praxis“ из Београда подноси жалбу поводом чланка под насловом *“СВЕ ВИШЕ ИЗБЕГЛИЦА: Мигранти ће ускоро исламизирати Србију”*, који је објављен у електронском издању дневног листа “Куир” у рубрици Друштво, од 02.08.2015. године.

Наведени текст представља пример непрофесионалног поступања новинара који је препознат у Кодексу новинара Србије, а чије одредбе су вишеструко повређене.

У складу са Кодексом новинара Србије, *наслови текстова морају да буду у складу са његовим садржајем*. У конкретном случају, наслов спорног текста – „СВЕ ВИШЕ ИЗБЕГЛИЦА: Мигранти ће ускоро исламизирати Србију”, не одговара његовој садржини будући да је саговорник, чија изјава је цитирана, рекао следеће: „Мислим да је посреди исламизација Европе (...)”.

Иако је, дакле, саговорник своју изјаву дао у контексту целог европског континента, у наслову текста је спорна изјава сведена само на Србију, чиме се на недопустив начин и супротно Кодексу новинара Србије ствара негативан контекст присуства избеглица у Србији, чији је положај нарочито тежак и деликатан.

Такође, спорним текстом је извршена повреда одредбе тачке 1. и 2. Одељак I (Истинитост извештавања) Кодекса новинара Србије, о *обавези новинара да извештава тачно, објективно, потпуно и благовремено, поштујући право јавности да зна истину и држећи се основних стандарда новинарске професије, као и да је право медија да имају различите уређивачке концепте, али да је*

обавеза новинара и уредника да праве јасну разлику између чињеница које преносе, коментара, претпоставки и нагађања.

Иако је сам спорни текст заснован на претпоставци, а може се рећи и нагађању саговорника да ће у будућности доћи до исламизације Европе (што се јасно види из употребљених формулација: „Мислим да је посреди исламизација Европе...“), у наслову спорног текста је садржана тврдња да ће мигранти ускоро исламизирати Србију.

У уводној реченици текста је наведено да „Све већи број миграната из Сирије, Авганистана и Сомалије не само што доноси ризик од исламизације Европе већ ће ускоро довести и до тога да Србија постане једно од њихових трајних станишта“, на који начин се у тексту поистовећују појмови „исламизација“ и „трајно настањење“ иако између њих постоји веома велика и суштинска разлика.

Повреда Кодекса је утолико озбиљнија ако се има у виду да се исламизација дефинише као превођење у исламску веру¹, односно као процес добровољног или насилног примања исламске вере, културне традиције и животних вредности², чиме се без упоришта у чињеницама, на основу претпоставки и нагађања, ствара атмосфера страха и нетрпељивости према избеглицама које се, како је напред наведено, налазе у изузетно тешкој животној ситуацији и које се притом, како је искуство из претходног периода показало, не задржавају у Србији дуже од неколико дана.

Спорним текстом је повређена и одредба тачке 4. Одељка I (Истинитост извештавања) Кодекса новинара Србије, према којој је *новинар дужан да, када је то неопходно, да консултује што више извора и да им омогући да изнесу свој став*, као и да је *новинар дужан да консултује најмање два независна извора информација која ће дати информацију да потврде или оспоре*.

Међутим, у конкретном случају новинар је у погледу евентуалних последица миграционих кретања избеглица консултовао само један извор (аналитичара Драгомира Анђелковића), иако је с обзиром на тежину његове изјаве у погледу потенцијалне „исламизације Европе“ евидентно било неопходно консултовати више извора, у циљу саопштавања тачне и потпуне информације јавности, а посебно у циљу избегавања њеног застрашивања. Други извори поменути у тексту (UNHCR, портпарол Комесаријата за избеглице и миграције, мађарски министар спољних послова) наведени су само у контексту броја избеглица и

¹ Речник српског језика, Матица српска, Нови Сад (2007), стр. 483.

²

<https://sr.wikipedia.org/sr/%D0%98%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0>

очекиваног прилива у будућности, а не у смислу последица таквих кретања за које је једини извор аналитичар Анђелковић.

Спорним текстом повређена је и одредба тачке 4. Одељка V (Новинарска пажња) Кодекса новинара Србије, којом је прописано да новинар мора бити свестан опасности од дискриминације коју могу да шире медији и учиниће све да избегне дискриминацију засновану, између осталог, на раси, полу, старости, сексуалном опредељењу, језику, вери, политичком и другом мишљењу, националном или друштвеном пореклу. Самим тим, припадност одређеној етничкој, политичкој, идеолошкој, или некој другој групи, као и брачно стање, верско опредељење, друштвено порекло, наводи се само у случајевима када је тај податак неопходан за пуно разумевање контекста догађаја о којем се извештава.

Имајући у виду друштвено-политички контекст у којем су избеглице напустиле своје домове и земље, потпуно је неприхватљиво и ирелевантно за разумевање великог таласа миграција, стављање у први план њихове верске припадности, а посебно говорити о „ризик у од исламизације“ који ничим није поткрепљен.

Такође, у тексту се износе подаци о „профилу просечног мигранта“ који је наводно „мушкарац, рођен у Сирији, стар између 20 и 25 година, војно способан, муслиман, слабо говори енглески језик, има средње образовање, неожењен, сања о бољем животу у Немачкој“; „Са собом не носе више од 300 евра јер уколико их им неко отме, на следећој пошти могу да подигну паре које им стигну системима за трансфер новца“.

Не само да у тексту није наведен извор ових података, па се уопште не може утврдити веродостојност истих, већ истицање наведених својстава, а нарочито војне способности, верског опредељења, брачног и имовинског стања, није у функцији разумевања контекста догађаја о којем се извештава (талас миграција). Указујући на војну способност избеглица које су исламске вероисповести, а у контексту вести о наводно надлазећој исламизацији, јасно се настоји направити веза са милитантним појединцима и организацијама, при чему такво поистовећивање несумњиво представља акт дискриминације.

Штавише, у посебно уоквиреном делу текста истакнуто је следеће: „Опасност - РАДИКАЛНИ ИСЛАМИСТИ СЕ ЛАКО ИНФИЛТРИРАЈУ - Иако од надлежних служби нико не жели јавно да говори о томе, постоји страх да радикални исламисти искористе драстично повећан број азиланата како би се инфилтрирали међу њих и ушли у земљу у којој планирају да изврше наредни напад. Проверу азиланата у том смислу тешко је извршити јер већина њих у земљу улази илегално, без икаквог документа.“ Наведеним коментаром директно се ствара атмосфера страха и терора, при чему се и у самом тексту

наводи да изнети подаци нису потврђени због чега представљају непоткрепљене претпоставке и нагађања.

Наглашавање вере и припадности одређеној групи, сензационалистички наслов, као и давање претпоставке о наводном следу догађаја са акцентом на негативан контекст догађаја, недвосмислено неоправдано и противправно доводи до заснивања дискриминације према изузетно осетљивој групи људи.

Имајући у виду све претходно наведено, предлагемо да Комисија за жалбе Савета за штампу донесе одлуку којом усваја жалбу да је дневни лист "Курир" повредио одредбе Кодекса новинара Србије, да наложи дневном листу "Курир" да објави наведену одлуку, као и да донесе препоруку којом би се спречило такво извештавање убудуће.

У наставку се налази линк ка предметној вести, а у прилогу жалбе *printscreen* електронског издања.

- <http://www.kurir.rs/vesti/drustvo/sve-vise-izbeglica-migranti-ce-uskoro-islamizirati-srbiju-clanak-1880879>

У Београду, 27.08.2015. године

За жалиоца, извршна директорка

Иванка Костић